

**DEBATA NAD ROLĄ PARLAMENTÓW NARODOWYCH W UE
POD RZĄDAMI TRAKTATU Z LIZBONY**
Informacja OIDE¹

DEBATA NA FORUM KONFERENCJI PRZEWODNICZĄCYCH PARLAMENTÓW UNII EUROPEJSKIEJ

1. Przewodniczący parlamentów UE podkreślają we wnioskach ze spotkań, jak ważne jest wdrożenie nowych uprawnień parlamentów narodowych, zapisanych w Traktacie z Lizbony, dla sprawnego i demokratycznego funkcjonowania Unii i osiągnięcia efektywnych korzyści dla jej obywateli. Zachęcają parlamenty do wspólnych działań i wypracowania metod, które, w poszanowaniu narodowych zasad konstytucyjnych i tradycji, przyczynią się do rozwinięcia współpracy międzyparlamentarnej i umożliwią zwiększenie demokratycznej legitymizacji unijnych decyzji.
2. W opiniach wyrażanych na forum KPPUE, dla **wzmocnienia współpracy międzyparlamentarnej przewidzianej przez Traktat z Lizbony** należy wykorzystywać istniejące struktury i unikać tworzenia nowych. Nie trzeba zwiększać liczby spotkań międzyparlamentarnych, lecz częściej odwoływać się do nowoczesnych technologii (np. wideokonferencji). Należy rozwijać elastyczną, szybką i **skuteczną koordynację współpracy** poprzez np.:
 - wzmocnienie funkcji koordynująco-planującej KPPUE, np.: identyfikowanie problemów priorytetowych dla współpracy międzyparlamentarnej, przyjmowanie rocznego kalendarza wydarzeń międzyparlamentarnych (obejmującego również PE),
 - zwiększenie zaangażowania komisji branżowych, zarówno we współpracę międzyparlamentarną, jak i monitorowanie zasady pomocniczości,
 - rozwijanie roli przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli,
 - usprawnianie platformy IPEX.
3. Przewodniczący podkreślają, że **głównym kanałem wymiany informacji** między parlamentami, w tym dotyczących zasady pomocniczości, ma być **IPEX**. Jednocześnie pozytywnie oceniają wyniki pracy grupy roboczej COSAC na temat współpracy w tym obszarze. KPPUE zachęca parlamenty do szybkiej wymiany informacji dzięki wykorzystaniu i usprawnieniu platformy IPEX poprzez m.in.:
 - aktualizowanie na bieżąco informacji dotyczących kontroli projektów legislacyjnych i wzajemną wymianę informacji w okresie 8 tygodni,
 - publikowanie w języku angielskim lub francuskim streszczeń najważniejszych stanowisk oraz opinii parlamentów narodowych odnoszących się do pomocniczości,
 - wymianę najlepszych praktyk w zakresie przepływu informacji dzięki współpracy Rady IPEX ze stałymi przedstawicielami parlamentów narodowych w Brukseli i Sekretariatem COSAC.

¹ W informacji przedstawiono stanowiska prezentowane na spotkaniach KPPUE i COSAC oraz w dokumentach PE i Komisji jedynie w odniesieniu do najważniejszych kwestii dotyczących funkcjonowania parlamentów narodowych pod rządami Traktatu z Lizbony.

4. KPPUE podkreśla znaczenie parlamentów narodowych w ocenie i kontrolowaniu budowy obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (OWBiS) oraz definiowania nowych priorytetów działań w tym obszarze. Zauważa także **postulat intensyfikacji dialogu politycznego** w OWBiS, jak również w odniesieniu do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (dialog zainteresowanych komisji).
5. Wszystkie problemy dotyczące roli parlamentów narodowych i współpracy międzyparlamentarnej pod rządami TL mają zostać przedyskutowane podczas koordynowanej przez prezydencję szwedzką otwartej debaty parlamentów narodowych. Platformą debaty jest forum wyznaczone na stronie IPEX (dostępne tylko dla parlamentów narodowych) - **IPEX Parliamentary Forum on the Lisbon Treaty** (Lisbon Forum). Wyniki debaty zostaną przedstawione KPPUE w maju 2010 r. w raporcie prezydencji.
Jednymi z pierwszych problemów poddanych debacie w ramach forum są:
 - kwestia koordynacji planowania spotkań międzyparlamentarnych i zmiany załącznika do haskich wytycznych w sprawie współpracy międzyparlamentarnej, który dotyczy tej właśnie kwestii, oraz
 - wymiana informacji podczas kontroli zasady pomocniczości (komplementarność IPEX i sieci przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli).

ŹRÓDŁA

Dokumenty ze spotkań:

- [Nadzwyczajne spotkanie Konferencji Przewodniczących Parlamentów UE. Synteza dyskusji](#), Sztokholm, 11-12 grudnia 2009
- [Przygotowanie do wejścia w życie Traktatu z Lizbony. Trwający proces](#), Sztokholm, 11-12 grudnia 2009
- [Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej. Konkluzje Prezydencji](#), Paryż, 27-28 lutego 2009 (rozdział *Konkluzje prezydencji dotyczące przyszłości instytucjonalnej Unii Europejskiej i wdrożenia postanowień Traktatu z Lizbony przez parlamenty narodowe*)
- [Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej. Konkluzje prezydencji](#), Lizbona, 19-21 czerwca 2008 (rozdziały: *Wzmocnienie europejskiej konstrukcji: nowe obowiązki parlamentów narodowych i partnerstwo z Parlamentem Europejskim* oraz *IPEX*)

Dokumenty podstawowe i raporty:

- [Wytyczne w sprawie współpracy międzyparlamentarnej w UE, Haga 2004, Lizbona 2008 \(załącznik - planowanie i uzgodnienia praktyczne, Haga 2004\)](#)
- [Working Group on Inter-parliamentary Cooperation. Final report](#), 4 April 2008
- [Report of the Working Group on Improving Interparliamentary Cooperation](#), Bratislava 2007
- Proposals from permanent representatives of national parliaments of the Presidency Trio (France, Czech Republic, Sweden) on the improvements of interparliamentary cooperation between national parliaments and the European Parliament (dostępne na stronie Lisbon Forum)

DEBATA NA FORUM COSAC (KONFERENCJI ORGANÓW PARLAMENTARNYCH WYSPECJALIZOWANYCH W SPRAWACH UNII)

1. COSAC podkreśla, że rozwój mechanizmów umożliwiających parlamentom narodowym korzystanie z rozszerzonych uprawnień przyznanych im przez Traktat z Lizbony zależy od nich samych. W związku z tym konieczne jest **wzmocnienie dialogu między parlamentami oraz pełna współpraca instytucji europejskich** w celu wymiany informacji z parlamentami.

Dyskusja na forum COSAC odnosi się także do jej nowych zadań zapisanych w Protokole nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w UE, w tym organizowania konferencji międzyparlamentarnych dotyczących zagadnień wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

2. **W odniesieniu do mechanizmu wczesnego ostrzegania** COSAC ustaliła, na podstawie raportu grupy roboczej przedstawicieli parlamentów narodowych przy UE ds. wprowadzenia w życie Protokołu nr 2, że istnieje rozbieżność opinii między parlamentami narodowymi w sprawie ich współpracy przy stosowaniu tego protokołu. Parlamente były zgodne w następujących kwestiach:

- należy jak najwcześniej i w sposób elastyczny wymieniać informacje, w celu wzajemnego ostrzegania się o obawach związanych z zasadą pomocniczości,
- najbardziej właściwym forum wczesnego przekazywania informacji na temat pomocniczości oraz oficjalnych decyzji parlamentów w tej kwestii jest IPEX, który należy rozwijać (np. tworząc wiarygodną bazę danych, zawierającą kompletne informacje na temat sytuacji w parlamentach narodowych w tym zakresie),
- przedstawiciele parlamentów w Brukseli są najbardziej skutecznym kanałem stałej wymiany wczesnych i nieformalnych informacji,
- istotna byłaby wymiana informacji z PE na temat różnych aspektów zasady pomocniczości,
- COSAC mogłaby być forum wymiany między parlamentami narodowymi dobrych praktyk dotyczących stosowania Protokołu nr 2.

Szereg postulatów COSAC adresowanych do Komisji, dotyczących trybu współpracy Komisji z parlamentami przy kontroli zasady pomocniczości (i będących efektem przeprowadzonych przez COSAC skoordynowanych kontroli pomocniczości) zostało przez Komisję uwzględnionych (por. list J.M. Barrosa i M. Wallström z 1 grudnia 2009).

3. Zdaniem COSAC, ważne jest ustanowienie między instytucjami Unii Europejskiej a parlamentami narodowymi dobrze funkcjonujących procedur dotyczących **kontroli parlamentarnej nad Europolem i oceny Eurojustu**. COSAC zwróciła się do Komisji, aby zebrała ona opinie parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego przed finalizacją wniosków dotyczących kontroli parlamentarnej nad Europolem i oceny Eurojustu. Poprosiła także Radę i Parlament Europejski o rozpoczęcie dialogu z parlamentami narodowymi po przedstawieniu tych wniosków przez Komisję, dając im odpowiedni termin na wyrażenie opinii. Wezwała prezydentkę hiszpańską do priorytetowego traktowania dalszej dyskusji na ten temat.
4. Problematyka **przyszłej roli COSAC oraz nowy model stosunków pomiędzy parlamentami narodowymi i Parlamentem Europejskim** po wejściu w życie Traktatu z Lizbony będzie przedmiotem XLIII spotkania COSAC, które odbędzie się w dniach

30.05-1.06.2010 r. w Madrycie. Podstawą do dyskusji będzie trzynasty raport półroczny COSAC.

Ponadto, w liście do przewodniczącego w tym półroczu COSAC sen. Canete, przewodniczący komisji europejskiej Izby Gmin postawił problem interpretacji pojęcia aktu ustawodawczego, który ma istotne znaczenie dla funkcjonowania kontroli zasady pomocniczości. Wezwał parlamenty narodowe do współpracy – pod auspicjami COSAC – na rzecz zmiany niekorzystnej dla parlamentów, zawężającej interpretacji tego pojęcia.

ŹRÓDŁA

Dokumenty ze spotkań:

- [Konkluzje XLII COSAC](#), 5-6 października 2009 (pkt 1-2)
- [Wkład XLII spotkania COSAC. Sztokholm 5-6 października 2009](#) (pkt 1)
- [Konkluzje XLI COSAC](#), 10-12 maja 2009 (pkt 1-2)
- [Wkład XLI spotkania COSAC. Praga, 10–12 maja 2009 r.](#), Dz. Urz. UE 2009 C 230 s. 5 (pkt 3)
- [Konkluzje XL COSAC](#), 3-4 listopada 2008 (pkt 1-3)
- [Konkluzje XXXIX COSAC](#), 7-8 maja 2008 (pkt 1)
- [Kontrybucje przyjęte na XXXIX spotkaniu COSAC. Brdo pri Kranju, 7–8 maja 2008 r.](#), Dz. Urz. UE 2008 C 189, s. 6. (pkt 1-2)
- [Konkluzje XXXVIII COSAC](#), 14-16 października 2007 (pkt 1)
- [Wkład wniesiony przez XXXVIII COSAC. Estoril, 14–16 października 2007 r.](#), Dz. Urz. UE 2008 C 25, s. 13 (pkt 1-2)

Raporty i inne:

- [Dziesiąty raport półroczny: zmiany stosowanych w Unii Europejskiej procedur i praktyk dotyczących kontroli parlamentarnej](#), Paryż, 3-4 listopada 2008 (Rozdział 2. Raport w sprawie wyników prac grupy roboczej przedstawicieli parlamentów narodowych przy UE ds. wprowadzenia w życie Protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, dołączonego do Traktatu z Lizbony, s. 19)
 - [Annex No. 1 to the Tenth Bi-annual Report by COSAC: replies to the questionnaire by the National Parliaments and the European Parliament](#), Paris, 3-4 November 2008
 - [Annex No. 2 to the Chapter No. 2 of the Tenth Bi-annual Report by COSAC: Replies by National Parliaments to the Questions of the French Presidency, other Working Group Documents](#), Paris, 3-4 November 2008
- [Draft Agenda for the XLIII COSAC](#), 30 May – 1 June 2010, Madrid
- [Outline of the 13th Bi-annual Report](#)
- [Note on the definition of legislative acts under the EU Treaties](#) attached to the [letter of the Chairman of the European Scrutiny Committee of the UK House of Commons](#), 28 January 2010

DEBATA NA FORUM PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

1. 7 maja 2009 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję *w sprawie rozwoju stosunków pomiędzy Parlamentem Europejskim a parlamentami krajowymi w kontekście postanowień Traktatu z Lizbony* (sprawozdawca: Elmar Brok). Parlament:
 - wezwał do wypracowania nowych form dialogu między PE i parlamentami narodowymi:

- stworzenia stałej sieci komisji branżowych i zapewnienia środków finansowych na organizację spotkań tych komisji (pkt 6, 7 i 10),
 - stworzenia eurodeputowanym szerszych możliwości działania (także nieformalnych) na forum parlamentów narodowych (pkt 9 i 10),
 - włączenia PE do „inicjatywy Barrosa” (pkt 16),
 - zintensyfikowania współpracy w zakresie finansowania WPZiB oraz EPBiO (pkt 19),
 - wezwał parlamenty narodowe do wzmocnienia nadzoru nad rządami w zakresie realizacji polityk i działań UE (pkt 4, 5, 13),
 - odniósł się do zadań i organizacji pracy COSAC i udziału w nich PE (pkt 21-24).
2. 25 listopada 2009 r. Parlament Europejski przyjął decyzję w sprawie dostosowania Regulaminu Parlamentu Europejskiego do Traktatu z Lizbony. Jednocześnie zdecydowano, że **zmiany Regulaminu PE, które dotyczą stosunków Parlamentu Europejskiego z parlamentami narodowymi**, zostaną rozpatrzone w późniejszym terminie.
3. 17 grudnia 2009 r., w związku z wejściem w życie Traktatu z Lizbony, Konferencja Przewodniczących PE:
- zwróciła się do przewodniczącego PE o przeprowadzenie wstępnych rozmów z przewodniczącymi parlamentów narodowych, w celu ustanowienia nowego systemu współpracy międzyparlamentarnej do maja 2010 r.,
 - **powołała grupę sterującą**, która w ścisłej współpracy z przewodniczącym będzie omawiać wszelkie środki odnoszące się do parlamentów narodowych i służące wprowadzeniu w życie postanowień Traktatu z Lizbony.

ŹRÓDŁA

- [Protokół z posiedzenia Konferencji Przewodniczących PE, 17 grudnia 2009](#), s.13, 22
- [Protokół z posiedzenia Konferencji Przewodniczących z dnia 18 września 2008 r.](#), pkt 6
- [Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dostosowania Regulaminu Parlamentu Europejskiego do Traktatu z Lizbony](#), P7_TA(2009)0088
- [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie rozwoju stosunków pomiędzy Parlamentem Europejskim a parlamentami krajowymi w kontekście postanowień Traktatu z Lizbony](#), P6_TA(2009)0388

STANOWISKO KOMISJI EUROPEJSKIEJ

1. **W liście z dnia 1 grudnia 2009 r.** przewodniczący i wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej przekazali parlamentom narodowym **szczegółowe ustalenia dotyczące trybu współpracy** w trakcie kontroli przestrzegania zasady pomocniczości. Wskazali w nim m.in. na następujące istotne kwestie:
- termin 8-tygodniowy biegnie od momentu przekazania ostatniej wersji językowej danego dokumentu, jest on wymieniany w liście przewodnim (*lettre de saisine*) a miesiąc sierpień nie wlicza się do biegu terminu,
 - Komisja weźmie pod uwagę wszystkie uzasadnione opinie parlamentów narodowych, nawet jeśli będą podawać różne podstawy niezgodności i odnosić się do różnych postanowień projektu.

Jednocześnie autorzy listu podkreślają, że Komisja uznaje mechanizm wczesnego ostrzegania za element swoich szerszych stosunków politycznych z parlamentami narodowymi, i zapowiadają kontynuację dialogu politycznego (tzw. inicjatywa Barrosa).

2. Per Westerberg, przewodniczący szwedzkiego Riksdagu i przewodniczący KPPUE, odpowiadając na list przewodniczącego i wiceprzewodniczącej Komisji, pozytywnie ocenił propozycje Komisji co do trybu współpracy w ramach mechanizmu wczesnego ostrzegania. Podkreślił znaczenie ogólnej kontroli spraw UE przez parlamenty narodowe oraz konieczność wymiany poglądów speakerów z Komisją na temat monitorowania WSiSW.

ŹRÓDŁA

- [List J.M. Barrosa i M. Wallström](#), 1 grudnia 2009
- [List przewodniczącego Riksdagu Pera Westerberga](#), 17 grudnia 2009

PARLAMENTY NARODOWE

1. Opracowania o charakterze ogólnym dotyczące Traktatu z Lizbony:

Zjednoczone Królestwo:

- [Codecision and national parliamentary scrutiny](#), 17th Report of Session 2008–09, Report with Evidence, House of Lords, 21 July 2009.
- [First Special Report: Subsidiarity, National Parliaments and the Lisbon Treaty: Government Response to the Committee's Thirty-third Report of Session 2007–08](#), HC 197, 26 January 2009.
- [Thirty-third Report: Subsidiarity, National Parliaments and the Lisbon Treaty](#), HC 563, 21 October 2008.
- [Twenty-second Report: Initiation of EU Legislation](#), HL 150, 24 July 2008
- [Tenth Report: The Treaty of Lisbon: an impact assessment](#), HL 62-I, 13 March 2008

Francja:

- [The implementation of the provisions of the Treaty of Lisbon by national parliaments](#), February 2009.
- [Rapport d'information déposé par la Délégation de l'Assemblée nationale pour l'Union européenne, sur le traité de Lisbonne et présenté par M. Pierre Lequiller](#), 8 janvier 2008.

2. Materiały porównawcze i ankiety :

- *Parliamentary procedures relating to the simplified method of revision of the Lisbon Treaty*, ECPRD request 1196, 1 kwietnia 2009 (odpowiedzi z 26 izb)
- *Application of Article 8 of Protocol 2 of the Treaty of Lisbon*, ECPRD request 1067, 25 września 2008 (odpowiedzi z 23 izb)
- *Transposition of provisions of the Lisbon Treaty concerning national Parliaments into national legislation*, ECPRD request 965, 10 czerwca 2008 (odpowiedzi z 21 izb)